

הכנסת השמונה-עשרה

הצעת חוק של חבר הכנסת: יריב לוין

הצעת חוק הבוררות (תיקון – צווים וסעדים זמניים) התש"עא – 2011

הוספת סעיף 16(ב) בחוק הבוררות התשכ"ח-1968, (להלן: "החוק העיקרי"), אחרי סעיף 16(ב) יבוא:

"מוסדות לבוררות" – מוסדות שאושרו על ידי שר המשפטים בתקנות והוסמכו על ידו ליתן סעדים זמניים.

(א) מוסדות לבוררות, רשאים על פי תקנון המוסד ובהסכמת הצדדים, שנקבעה בהסכם הבוררות ביניהם, ליתן צווים / סעדים זמניים.

(ב) מוסדות לבוררות יהיו בעלי נשיאות או ועדת היגוי, שהרכבה לפחות 3 (שלושה) חברים, נשיא המוסד, יו"ר המוסד ושופט בית משפט מחוזי בדימוס.

(ג) ועדת ההיגוי רשאית, לאשר בקשה למתן סעד זמני (צו עיקול זמני, רישום הערה בפנקסי המקרקעין על צו עיקול שהוטל על המקרקעין), אשר תועבר לאישורו של בית המשפט, שייתן את אישורו וזאת בתוך 10 ימים ממועד הגשת הבקשה לאישור, על ידי המוסד לבוררות.

(ד) מוסדות לבוררות, שהוציאו צו כאמור, יהיו חסינים מתביעות הצדדים, לפי סעיף 8 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), תשכ"ח - 1968 ולפי סעיף 30 לחוק הבוררות התשכ"ח - 1968.

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרת הצעה חוק זו הינה לייעל ולקצר את משך הדיונים בסכסוכים על דרך בוררות, בהן נדרש סעד זמני. סעדים זמניים נועדו לשמירת המצב הקיים, הסטאטוס קוו, העלול להשתנות אם לא יינתן הסעד הזמני. הענקת הסעד הזמני, נועדה לשמור על המשך קיומה של מערכת הנסיבות השוררת בעת הגשת התובענה, שאם לא כן עלול הנתבע בהליך לנצל את תקופת ההתדיינות לרעה. נתינת הסעד הזמני, לא נועדה לחרוץ את גורל התביעה בבוררות, אלא רק לשמור את המצב הקיים.

בדיון בבקשה למתן סעד זמני במוסד לבוררות, אשר הוכר והוסמך על ידי שר המשפטים (להלן: "המוסד לבוררות") ליתן צו זמני, ישקול ויבחן המוסד (נשיאות המוסד או ועדת ההיגוי במוסד), את הרכיבים החיוניים הבאים: **דחיפות הבקשה** – בהיעדר חשש לפעילות של המשיב לסיכול התוצאה הסופית של הפסק ומימושו – אין דחיפות לבקשה. לכן, בקשה לצו מניעה שלא הוגשה לפני האירוע נשוא הצו או מיד עם התרחשותו עלולה להידחות בגלל השיהוי בהגשתה. לאחר מכן יבחן המוסד לבוררות את **זכותו של המבקש**. בחינה זו של זכות המבקש אומנם איננה מחייבת כתוצאה סופית, אבל בהיעדר זכות, ככל שניתן להציגה בעת הגשת הבקשה, או בהיעדר סיכוי להוכחת הזכות, אין הצדקה לסעד כלשהו. אם נמצאה הדחיפות מוצדקת והזכות מוכחת כנדרש בשלב זה של הדיון, נדרשת בדיקה של "**מאזן הנוחות**" של בעלי הדין. בבדיקה זו יבחן המוסד את

היחס שבין התועלת שתצמח למבקש מהוצאת הצו הזמני לעומת הנזק הצפוי למשיב מצו זה ויבחן את האפשרות לצמצם, ככל האפשר, את הפגיעה במבקש מבלי לסכן את זכותו, לכשיזכה, אם יזכה בתביעתו. האפשרות שמא לא יזכה המבקש בתביעתו, או לא יזכה במלואה, ויימצא שהצו הזמני גרם נזק ללא תקנה לנתבע, צריכה להטריד את המוסד לפני הוצאת הצו ולהניע אותו לחייב את התובע להפקיד **ערבות מתאימה** (הפקדת כספים, ערבות בנקאית, ערבות צד שלישי או ערבות אישית, משכנתא על נכס מקרקעין וכד') לפיצוי הנתבע, אם יוברר שלא הייתה הצדקה לבקשת התובע לסעד זמני.

מטרת הצעת חוק זו, היא להעניק למוסדות לבוררות, אשר יוכרו על ידי שר המשפטים, כאמור לעיל, את הסמכות להעניק סעדים זמניים, צו עיקול זמני ולהורות על רישום הערה בפנקסי המקרקעין, ככל שהמדובר הוא בצו עיקול על מקרקעין, בכדי לשמור על ייחודו ואיכותו של הליך הבוררות, שתכליתו מהירות ויעילות הדיון והקלה במקצת על העומס הקיים על בתי המשפט בישראל. וכן בכדי למנוע ניהול שתי מערכות דיונים, האחת לפני הבורר (במוסד לבוררות) והאחרת בבית המשפט, אשר עומדת בניגוד קוטבי, למטרות שחוק הבוררות, ביקש להשיג ולכן מטרת הצעת החוק היא להעניק למוסד לבוררות, סמכות לתת כל סעד הנוגע לצדדים עצמם, שהצדדים יכולים ממילא, מפייהם או בכתב, להסמיכו לתת במפורש או מכללא.

בית המשפט העליון בברע"א 6727/10, קובע השופט דניציגר, כדלקמן: "המדיניות השיפוטית העומדת בבסיס הלכה זו נובעת מהשאיפה לחזק את מוסד הבוררות כחלופה אטרקטיבית על פני התדיינות בבית המשפט, כמו גם על השאיפה ליתן תוקף מרבי וממשי לאוטונומיית הרצון החופשי של הצדדים אשר בחרו להתדיין ביניהם דווקא בהליך בוררות משום היותו הליך מהיר ומזומנות אף יעיל יותר. יתרונותיו אלו של מוסד הבוררות יוגשמו רק אם הליך הבוררות יהיה הליך שאין בתי המשפט מתערבים בו אלא מקום שהוסמכו לעשות כן במפורש על ידי המחוקק ובמקרים חריגים בלבד."

למען הסר ספק מובהר, כי מוסד לבוררות, אשר ייתן סעד זמני כאמור, יהא חסין מתביעות של הצדדים, לפי סעיף 8 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש), התשכ"ח – 1968 ולפי סעיף 30 לחוק הבוררות, התשכ"ח – 1968.

יצוין כי הצעת חוק זו גובשה ביוזמתו של ד"ר ישראל שמעוני, עו"ד, לשעבר סגן ראש לשכת עורכי הדין.